

Anna Fors

Infrastrukturdepartementet
103 33 Stockholm

Delredovisning avseende Uppdrag att erbjuda samordnad och säker statlig IT-drift dnr Fi2017/03257/DF

Beslut i detta ärende har fattats av generaldirektör Nils Öberg i närvaro av överdirektör Maria Rydbeck, avdelningschef Stefan Olowsson och verksamhetsutvecklare Anna Fors, den sistnämnda som föredragande.

Nils Öberg

Anna Fors

Anna Fors

Inledning

24 augusti 2017 fick Försäkringskassan i uppdrag att 2017-2020 erbjuda samordnad och säker statlig it-drift för vissa myndigheter. Det övergripande syftet i detta skede är att pröva och utvärdera former för samordnad och säker it-drift för lämpliga myndigheter. Försäkringskassan har inom ramen för sitt uppdrag tidigare delredovisat 2017 och 2018¹.

Behovsanalys

Den initiala analysen pekar på tre kategorier av potentiella kundmyndigheter; stora, mellanstora och små. Baserat på den initiala behovsanalysen har tre tjänstekategorier identifierats, infrastrukturtjänster, produktionstjänster och specialisttjänster.

Finansieringsmodell

Verksamheten finansieras av ett årligt bidragsbelopp för uppbyggnadskostnader för flerkundshantering, en avgiftshantering av initiala kostnader för vissa samverkansmyndigheter samt genom avgifter från samtliga samverkansmyndigheter för löpande IT-produktion.

Uppdragets måluppfyllelse

Försäkringskassans mål för uppdraget 2018-2020 är att

- Samverkan realiserats med minst två nya kundmyndigheter. Minst ytterligare tre potentiella kundmyndigheter har inlett processen för samverkan.
- Positiva effekter har uppmätts i kundmyndigheternas it-drift utifrån gemensamma överenskomna mätkriterier.
- Samordnad och säker statlig it-drift erbjuds under permanenta former senast 2021.

Mål	Status
Samverkan med kundmyndigheter	Följande myndigheter är i processteget köra: <ul style="list-style-type: none">• Barnombudsmannen• Myndigheten för digital förvaltning• Statens Servicecenter inkluderat servicekontor Följande myndigheter är i något av processtegen Planera eller Bygga. <ul style="list-style-type: none">• Statens Haverikommission• Myndigheten för Familjerätt och Föräldraskapsstöd• Arbetsförmedlingen
Effekter	Utvärdering av effekter genomförs i en extern granskning som inkommer till Försäkringskassan 18 oktober 2019.
Former efter 2020	Dragna slutsatser och förslag har redovisats muntligen till regeringskansliet samt återfinns i tidigare åiterrapporter.

¹ [2018-10-29 - Delredovisning avseende Uppdrag att erbjuda samordnad och säker statlig IT-drift dnr Fi2017/03257/DF](#), [2017-11-24 - Delredovisning avseende Uppdrag att erbjuda samordnad och säker statlig IT-drift dnr Fi2017/03257/D](#)

Anna Fors

Uppdragets aktiviteter

För att kunna realisera dessa effekter krävs aktiviteter inom följande områden:

- Initialt tjänsteutbud
- Inledande och genomförande av samverkan med kundmyndigheter
- Risk- och sårbarhetsanalys
- Kommunikation
- Säkerställande av samordnad och säker statlig it-drift efter 2020

Risk- och sårbarhetsanalys

Risk- och sårbarhetsanalys ska vara en integrerad del av uppdragets genomförande, där även totalförsvarets krav beaktas. Försäkringskassan ska inhämta stöd från externa expertmyndigheter, till exempel Myndigheten för samhällsskydd och beredskap.

Initialt tjänsteutbud

Det initiala tjänsteutbudet omfattar primärt:

- Datacenter som molntjänst
- Totalåtagande för drift och förvaltning

Status och risker

Område	Status	Risker
Datacenter som molntjänst	Ett antal större myndigheter har som en del av behovsbilden visat på behov av datacenter som molntjänster. Generella funktioner är nödvändiga för lösningarnas skalbarhet och för resurseffektivitet. Datacenter som molntjänst byggs därför som generella tjänster och kan idag erbjudas till potentiella kundmyndigheter.	Tillgången på säkra it-utrymmen som möter kraven för samhällsviktig funktion i förhöjt läge, kris och krig är inte tillräcklig. Uppbyggnation kräver ett tydligt uppdrag och långsiktighet. En långsiktig myndighetsöverskridande strategi för statliga molntjänster saknas
Totalåtagande	Flertalet mindre myndigheter har ett behov som innebär ett totalåtagande. Detta har inneburit en anpassning av befintligt tjänsteutbud samt delvis uppbyggnad av generell funktionalitet för långsiktig skalbarhet.	Kostnaden för övergång för små myndigheter är svår att finansiera genom avgifter. För att möjliggöra för små myndigheter med samhällsviktig verksamhet att uppnå adekvat säkerhetsnivå krävs även fortsatt särskild finansiering vid övergång från befintligt it-stöd.

Inledande och genomförande av samverkan med kundmyndigheter

Oavsett tjänstekategori krävs en överenskommelse om samverkan mellan Försäkringskassan och kundmyndigheten. Försäkringskassans och

Anna Fors

Pensionsmyndighetens regleringsbrev omfattar idag dessutom skrivningar om samordnad it-drift och det är nödvändigt att klargöra om motsvarande krävs även för samverkan inom ramen för detta uppdrag. Tillförda bidragsmedel är nödvändiga för inledande av samverkan för de flesta små myndigheter.

Kompetensförstärkning och erfarenhetsutbyte

Behovsanalysen pekar på ett behov av bredare kompetensöverföring avseende säker it-drift. Detta behov finns hos myndigheter som inte kommer att omfattas av formell samverkan. Genom bland annat erfarenhetsutbyte och föreläsningar kan den uppbyggda kompetensen bättre tillvaratas i statsförvaltningen. För det krävs resurser som åtminstone delvis bör anslagsfinansieras eller bidragsfinansieras. Tillgängliga medel har istället använts till att erbjuda it-tjänster till kundmyndigheter med vilka Försäkringskassan inlett samverkan.

Säkerställande av samordnad och säker statlig it-drift efter 2020

Försäkringskassan har kontinuerligt haft dialog med regeringskansliet om förutsättningarna efter 2020 och ett arbete har initierats för att klargöra formerna efter 2020. För att i praktiken kunna möjliggöra anslutningen av nya kundmyndigheter är det viktigt att ekonomiska medel finns tillgängliga. Särskilt för små myndigheter är det svårt att finansiera de inledande stegen av samverkan varför fortsatta bidragsmedel är viktiga.

Ekonomi

Ekonomiskt utfall t.o.m. juni 2019:

Bidragsmedel (ram 10 Mnkr helår 2019):

	201901	201902	201903	201904	201905	201906	Summa
Bidragsmedel 2019 ²	0,8	1,8	1,8	1,2	1,7	0,9	8,2

Avgiftsmedel fördelat över senaste månader³ (Mnkr netto):

Ingående balans från 2018	201901	201902	201903	201904	201905	201906	Summa
10,9	2,3	4,1	3,1	0,4	0,1	-0,5	20,4

² En del av de upparbetade 8,2 Mnkr kommer att behöva överföras till anslag (bl.a. gemensam tjänsteutveckling för tjänster som även kommer att användas av Försäkringskassan)

³ Upparbetade etableringskostnader för Statens Servicecenter kommer enligt överenskommelse mellan myndigheterna att regleras på 36 månader, vilket ger det stora nettot på 20,4 Mnkr. Eftersläpning i avgiftsdebitering ger en viss felmängd som regleras under året.